

Gode bygg for et godt samfunn

Er det lov å drive med ombruk av brukte byggevarer?

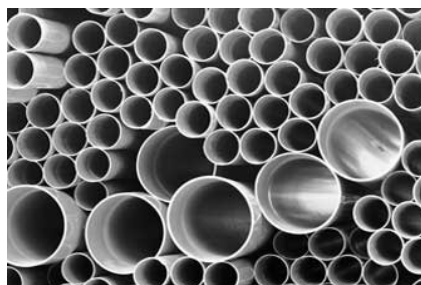
Mailen Vangsnes – avdeling for produkttilsyn og EØS-regelverk

21.04.2022 Finse

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)

AKTØRENE

PRODUKTENE

PROSESSENE

KRAV TIL BYGGVERKET

Sentral godkjenning

Tilsynsmyndighet
for produkter, heis
og installasjoner

Nasjonalt fagorgan for
byggesaksprosesser og
byggeteknikk

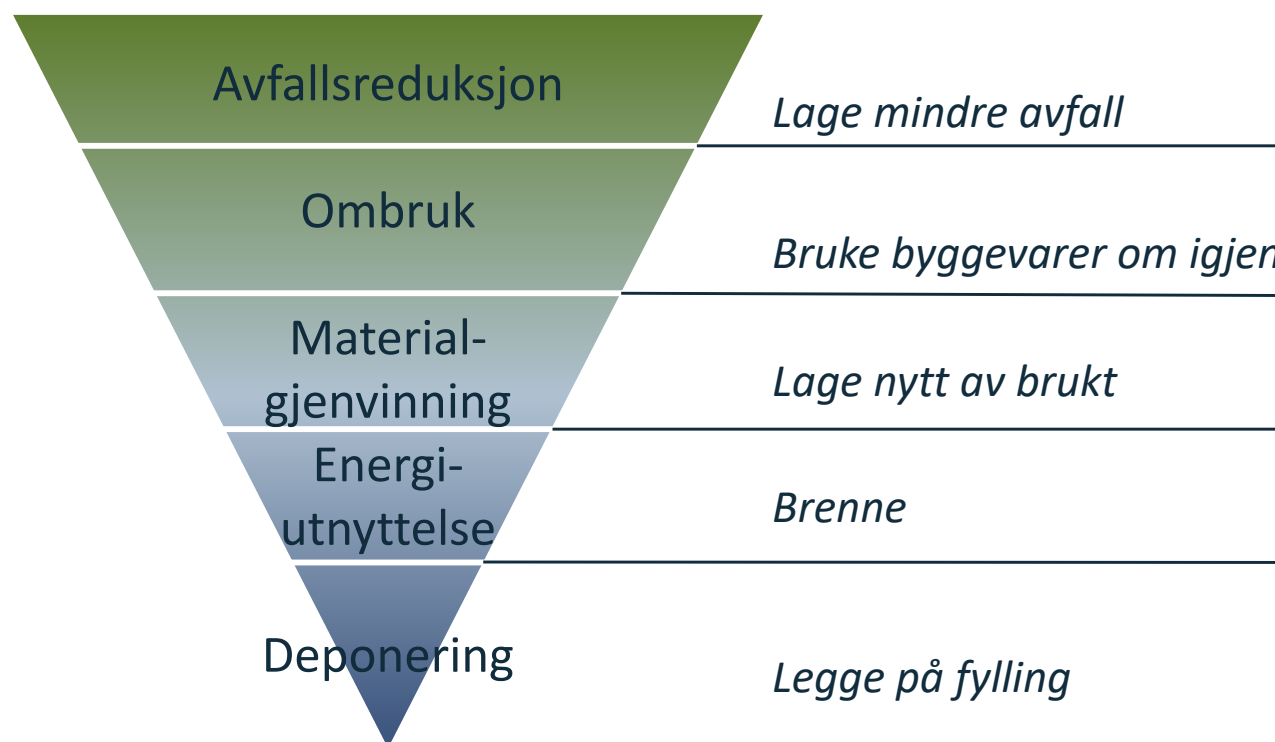
Gode bygg for et
godt samfunn

STYRKE KOMPETANSE OG FREMME SERIØSITET

Det grønne skiftet og sirkulærøkonomi

- Bygg, anlegg og eiendomssektoren er den største forbrukeren av materialressurser i Norge. På verdensbasis bruker denne sektoren ca. 40 % av alle ressurser.
- Klimagassutslippet fra produksjon av byggematerialer, byggeprosjekter og behandling av avfall fra prosjektet og bygningen er betydelig.
- Norge skal være et foregangsland i det grønne skiftet og overgangen til sirkulær økonomi.
- EU-kommisjonen jobber med regelverk som støtter sirkulær økonomi.

Avfallshierakiet og ombruk

Hvorfor har vi et regelverk om bygningsregler?

Regelverket

- Regelverket skal bidra til at vi bygger sikre bygg, som både oppfyller krav til helse- og miljøskadelige stoffer, konstruksjonssikkerhet og brannsikkerhet.
- To regelverk som skal oppfylles (DOK og TEK)
 - Regelverket for å kunne omsette en byggevare (selge eller gi bort)
 - Byggevareforskriften (DOK)
 - Regelverket som setter krav til byggverket
 - Teknisk forskrift (TEK17)

Produsentene skal dokumentere egenskaper til produktet

Aktørene i byggesaken skal vurdere om produktet kan brukes i et bygg

Nærmere om kravene i DOK

- Utgangspunktet er at alle byggevarer som omsettes i Norge skal ha produktdokumentasjon.
 1. Byggevarer som er omfattet av en harmonisert standard eller en ETA, europeisk teknisk bedømmelse, skal ha CE-merke og ytelseserklæring, som dokumenterer egenskapene og ytelsene (DOK kap II og byggevareforordningen).
 2. Byggevarer som ikke er dekket av en harmonisert standard eller en ETA skal også ha dokumenterte egenskaper (DOK kap III).

Kravene til dokumentasjon

Byggevare- forordningen

- Ytelseserklæring
- CE-merking

Nasjonale krav

- Produktdokumentasjon
- Ikke krav til merking på produktet

Kravene til omsetning av brukte byggevarer i dag

- Regelverket om produktdokumentasjon for byggevarer ble ikke laget med tanke på ombruk, og dette medfører at det til tider er vanskelig å tolke og det har vært usikkert hvilke krav som gjelder for omsetning. Veiviseren gjør det tydelig hvilke krav som gjelder i dag for omsetning av brukte byggevarer.
- <https://dibk.no/byggevarer/veileder-for-ombruk-av-byggevarer/>

Høring om endring i DOK kap III

- Høring i 2021.
- Forslagene var at dokumentasjonskravene for ikke-CE-merkede byggevarer, som i dag retter seg mot omsetningsleddet fjernes eller endres. Høringsfristen er utløpt og vi venter tilbakemelding fra KDD på høringssammenstillingen.
- <https://dibk.no/ombruk-av-byggevarer>

Forslag til ny bestemmelse i DOK § 9

Hovedforslaget

§ 9. Virkeområde for kapittel III

«Dette kapitlet gjelder for byggevarer som ikke er CE-merket. Dette kapitlet gjelder ikke for byggevarer som tas ut av et byggverk og skal brukes på nytt i et byggverk (ombruk).»

- Dette innebærer at kravene til produktdokumentasjon etter DOK kap III ved omsetning av brukte byggevarer fjernes.
- Dagens systemer for testing og vurdering av egenskaper passer ikke like godt for brukte byggevarer.

Hovedforslaget

Alternativt forslag

"§ x. «Krav til omsetning av byggevarer som skal ombrukes

Byggevarer som tas ut av et byggverk og skal brukes på nytt (ombruk) kan kun omsettes, hvis

- a) byggevaren er egnet til det den markedsføres eller selges til, og
- b) byggevaren oppfyller kravene fastsatt i en tilfredsstillende teknisk spesifikasjon.

En tilfredsstillende teknisk spesifikasjon kan være en harmonisert standard eller en europeisk teknisk vurdering. Hvis det ikke finnes en harmonisert standard eller europeisk teknisk vurdering, skal byggevaren oppfylle kravene fastsatt i a) en norsk standard, godkjenning eller merking, eller b) en standard, godkjenning eller merking i et annet EU- eller EØS-land, som oppfyller kravene på samme nivå som en norsk standard, godkjenning eller merking.

Byggevaren skal ikke utgjøre en alvorlig risiko for helse, miljø eller sikkerhet.»

Forholdet til TEK

- Forslaget innebærer ingen endringer i TEK, og de grunnleggende kravene til sikkerhet, helse og miljø vil derfor ivaretas.
- Det er tiltakshaver og de ansvarlige foretak i byggesaken som har ansvar for å velge produkter, slik at byggverket tilfredsstillende de materielle kravene i TEK, jf. TEK 17 § 3-1.
- «En byggevare skal ha forsvarlige egenskaper, som bidrar til at byggverk oppfyller kravene i denne forskriften. Egenskapene må kunne dokumenteres.»

Hvem blir berørt av forslaget?

- **1. Produsenter, importører og distributører av byggevarer.**
- Lite effektivt marked for omsetning i dag. Forslaget vil innebære at det blir enklere å kunne omsette brukte byggevarer. Klargjøring av regelverket vil innebære forutsigbarhet for aktørene. Etablere et fungerende marked for brukte byggevarer.
- Det vil kunne utfordre markedsposisjonen til de etablerte produsentene på markedet.

Hvem blir berørt av forslaget?

- **2. Tiltakshaver, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende**
- Byggherrer som velger demontering vil i mindre grad møte dokumentasjonskrav for byggevarene, som de velger å gi bort eller selge. Dette vil kunne fremme materialtilgang for prosjektene.
- Hvis tiltakshaver eller ansvarlig foretak bruker brukte byggevarer, må de påse at produktet har forsvarlige egenskaper som bidrar til at byggverk oppfyller de byggtekniske kravene og at egenskapene til byggevarene er dokumentert.

Hvem blir berørt av forslaget?

- **3. Brukerne av byggverket**
- Endringen vil ikke påvirke brukerne av byggverket direkte.
- Lite erfaring med ombruk, så det er uklart hvordan det vil påvirke samlede kostnader for byggverket og fremtidige vedlikeholdskostnader.

Bærekraftige produkter

- EU-kommisjonen presenterte 30. mars 2022 en pakke med lovforslag og initiativer for å fremme bærekraftige produkter og bærekraftige produktvalg. Pakken består av:
 1. Forslag til en ny økodesignforordning som vil fremme produkters bærekraft
 2. Sektortiltak rettet mot bla. byggevarer, som er produkter med betydelig innvirkning på klima og miljø. Ny byggevareforordning skal være i samsvar med ny økodesignforordning og Digital Product Passport
 3. Tiltak for å styrke forbrukerdeltagelse i den grønne given, gjennom å forbrukere tilgang til relevant bærekraftsrelatert informasjon og bedre beskyttelse mot urimelig handelspraksis.

Veien videre – hovedtrekk i ny byggevareforordning

MILJØ OG BÆREKRAFT

DIGITALISERING

MER SPESIFIKKE OG
DETALJERTE JURIDISKE
FORPLIKTELSER

Hovedtrekk i forslag til ny byggevareforordning

Miljø og bærekraft

Krav til grønnere og tryggere byggevarer. Byggevarer skal være varige, reparerbare, resirkulerbare og enklere å gjenbruke.

Digitalisering

Forbedret digital produktinformasjon for forbrukere, virksomheter og andre

Nytt regelverk

Skal forbedre det indre marked.

www.dibk.no

Mailen Vangsnes

mav@dibk.no

21.04.2022

Følg oss på: